

Kommuners og skolars arbejde med at række ud til udsatte børn og unge og deres familier under covid-19

Skoler og kommuner gør lige nu et stort opsøgende arbejde med at sikre, at de udsatte børn og unge og deres familier får den støtte og ekstra hjælp, som de har behov for i denne uvante tid. Organisationerne oplever, at alle kommuner, forvaltninger, skoler og daginstitutioner lige nu knokler for at finde gode lokale løsninger på dette. Det er vigtigt at understrege, at der i det opsøgende arbejde ikke er en facitliste for, hvordan man lokalt vælger at række ud til de udsatte børn og unge. Det vigtigste er, at vi i fællesskab sikrer, at alle børn trives i de nuværende rammer for skolelukninger, nødpasning og nødundervisning.

KL har sammen med BUPL, BUPL's Lederforening, DLF, BKF og Skolelederforeningen samlet en række eksempler, som viser den store indsats, der sker i hele landet i forhold til at række ud til udsatte børn og unge og deres familier. I det arbejde er det væsentligt, at den opsøgende indsats ikke bliver unødigt bureaukratisk for vores skoleledere, lærere og pædagoger, men at indsatsen understøtter ledere og personale i at finde handlingsorienterede løsninger, der virker lokalt.

Eksemplerne er indhentet med hjælp fra skoler og kommuner og viser, hvordan nogle kommuner og skoler ved opsøgende indsats sikre, at børn og unge deltager i nødpasning og nødundervisningen.

Eksemplerne følger op på to bekendtgørelser: 1) Bekendtgørelse nr. 217 om lukning af dagtilbud, skoler, institutioner mv. og om nødpasning i forbindelse med håndtering af Coronavirussygdom 2019 (covid-19) med et særligt fokus på de børn og unge, som er beskrevet i bekendtgørelsens § 5, kriterie 3, og 2) Bekendtgørelse nr. 242 om nødundervisning m.v. på børne- og undervisningsområdet som led i forebyggelse og afhjælpning i forbindelse med covid-19.

[Bek nr. 217 af 17. marts 2020 om bl.a. nødpasning](#)

I bekendtgørelsens § 5 fremgår det, at det er kommunalbestyrelsen, der fastsætter rammer for nødpasning, herunder kriterier for udvælgelse af børn og unge, der tilbydes nødpasning, og at kriterierne om nødpasning skal omfatte:

- 1) 0-9-årige børn, hvis forældre varetager samfundskritiske funktioner som ansatte i f.eks. ældre- og sundhedssektoren, sociale tilbud, sikring af infrastruktur, politi eller transport- og forsyningsvirksomheder. Forældrene skal have afsøgt alle relevante pasningsmuligheder.*
- 2) 0-9-årige børn, hvis forældre er ansat i en privat virksomhed, der ikke har hjemsendt medarbejderne. Forældrene skal have afsøgt alle relevante pasningsmuligheder.*
- 3) Børn og unge, der har særlige sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige behov, herunder begrundet i forhold i hjemmet.*

Det fremgår desuden af § 5 stk. 4., at Kommunalbestyrelsen skal ved opsøgende indsats sikre, at forældrene, eller den, der faktisk sørger for barnet, sikrer, at barnet om nødvendigt deltager i nødpasning.

Dato: 30. marts 2020

Sags ID: SAG-2020-01902
Dok. ID: 2902314

E-mail: STJK@kl.dk
Direkte: 3370 3885

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 7

Eksempel på afklaring af målgruppe for nødpassning

Kriterie 3 omfatter børn og unge, der har særlige sociale, pædagogiske eller behandlingsmæssige behov, herunder begrundet i forholdet i hjemmet. Det kan eksempelvis være børn og unge, hvor der er:

- Et meget højt fravær
- Underretninger
- Alvorligt syge forældre
- Igangværende børnesag, som giver anledning til bekymring
- Børn, hvor det vurderes, at der er særligt behov for støtte eller for at opretholde kendte rutiner og rammer, og hvor store skift i dagtilbud eller skoler vil have stor negativ betydning for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Dato: 30. marts 2020

Sags ID: SAG-2020-01902
Dok. ID: 2902314

E-mail: STJK@kl.dk
Direkte: 3370 3885

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 7

Om nødpassning – generelle erfaringer på tværs af kommuner og skoler

Det er generelt forskelligt, om man holder hver enkelt tilbud (skole og dagtilbud) åbne, eller om man samler nødpassning på udvalgte matrikler i kommunen. Alle kommuner og skoler har en generel opmærksomhed på at nå de udsatte børn og unge. Dog er det forskelligt fra kommune til kommune, hvordan man har grebet opfølgningen an.

Bek nr. 242 af 19. marts 2020 om nødundervisning

I bekendtgørelsens § 2 stk. 2. fremgår det, at institutionen eller skolen tilrettelægger nødundervisningen efter den enkelte elevs behov i den udstrækning, dette er praktisk muligt i den ekstraordinære situation. Dette gælder særligt elever, kursister og deltagere med behov for specialundervisning og specialpædagogisk støtte, elever med særlige støttebehov, tosprogede elever samt elever på ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU). Det gælder også andre elever, kursister og deltagere, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte. Institutionen eller skolen skal gennem daglig kontakt sikre sig, at der gives ekstra støtte til børn og unge, som ikke får eller ikke kan forventes at få den nødvendige støtte i hjemmet til den undervisning, der som følge af lukning af institutionen eller skolen ikke kan gives på institutionen eller skolen.

I bekendtgørelsens § 3 stk. 2. fremgår det, at institutionen eller skolen registrerer elever, kursisters og deltageres manglende aktive deltagelse i den nødundervisning, som de har pligt til at deltage i. Denne registrering tilrettelægger institutionen eller skolen selv, idet der her tages hensyn til behovet for, at eleverne, kursisterne og deltagerne under den ekstraordinære situation opfylder deres pligt til at deltage aktivt i nødundervisningen, navnlig elever m.v., der i denne situation er særligt udsatte. Folkeskoler giver ikke underretning til kommunalbestyrelsen om elevers fravær fra nødundervisning.

I bekendtgørelsens § 4 fremgår det, at institutionen eller skolen skal give fornøden vejledning og bistand til forældre til mindreårige modtagere af nødundervisning eller til andre relevante personer, så forældrene eller de andre relevante personer kan understøtte nødundervisningen, herunder i anvendelse af læremidler. Dette gælder navnlig forældre, der ikke kan dansk eller er i en socialt udsat situation.

Om nødundervisning – generelle erfaringer på tværs af kommuner og skoler

Det er varierende, om der er fælles tilgang til registrering af elevers deltagelse i nødundervisningen. Nogle kommuner og skoler anvender fælles registrering, fx i Aula, mens andre har lagt det ud decentralt at finde modeller, der passer lokalt. Mange melder, at der tages direkte kontakt til

forældre, hvis man oplever, at nogle elever generelt ikke er aktive eller møder op.

Eksempler på kommuneniveau

Eksempel 1

Eksempel på procedure i forbindelse med udpegning af udsatte børn og unge til nødpasning

Der er forskellige eksempler på, hvilke konkrete procedurer kommunerne har iværksat i udpegningen af børn og unge til nødpasning. Nogle kommuner tager desuden afsæt i egne fastsatte kriterier for nødpasning af sociale og eller pædagogiske årsager. Eksemplet nedenfor er derfor også blot ét eksempel blandt flere.

1. Familieafdelingen gennemgår sagsstamme og udpeger børn, som henset til lokale opstillede kriterier for nødpasning har behov for nødpasning af helt særlige sociale årsager.

2. Familieafdelingen inddrager leder af barnets daginstitution eller skole med henblik på at iværksætte tilbud om nødpasning og kontakter familien og opfordrer og motiverer familien til at sende barnet i nødpasning.

3. Familien kan i udgangspunktet takke nej til tilbuddet om nødpasning, hvis familien ikke ønsker at tage imod tilbuddet. Hvis barnet allerede er i nødpasning, afklares det, hvorvidt der er behov for underretning, i det omfang barnet ikke møder til nødpasning. Der er løbende kontakt og opfølgning mellem familieafdelingen og leder af barnets daginstitution eller skole.

Eksempel 2

Tæt samarbejde mellem familieafdelingen og børn- og ungeafdelingen i kommunen

Generelt udspringer mange af skolernes og kommunernes indsatser af et tæt samarbejde mellem kommunens familieafdeling og børne- og ungeafdelingen i kommunen. Det kan fx være ved, at sagsbehandlerne eller socialrådgiverne i familieafdelingen har et særligt øje for de børn i kommunen, der bør tilbydes nødpasning, eller hvor afdelingerne sammen udarbejder handlingsplaner for, hvilke familier der skal have tilbudt nødpasning, hvilke der skal have hjemmebesøg, og hvilke der evt. kan nøjes med daglige telefon- eller videoopkald.

Eksempel 3

PPR-hotline

Der er kommuner, hvor PPR har åbnet en hotline, hvor forældre kan ringe ind med spørgsmål. PPR-medarbejderne vil i denne særlige situation kunne

Dato: 30. marts 2020

Sags ID: SAG-2020-01902
Dok. ID: 2902314

E-mail: STJK@kl.dk
Direkte: 3370 3885

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 7

støtte op og rådgive forældre, som har spørgsmål. PPR-medarbejderne i nogle kommuner vil i forvejen have kendskab til kommunens udsatte børn og deres familier.

Eksempler med særligt fokus på opsøgende gadeplansarbejde

Eksempel 4

Synlighed i gadebilledet – samarbejde med klubmedarbejdere og SSP

Samarbejder mellem klubmedarbejdere, SSP og kriminalpræventive afdelinger, også med henblik på at være synlig i gadebilledet, iværksætte forskellige aktiviteter og tage snakken om fx trivsel med de børn og unge, der har brug for det.

Eksempel 5

Særligt fokus på de børn og unge, som bor i udsatte boligområder

Der er et generelt behov for at sikre, at tilbud om nødpassning rammer alle, også børn, unge og deres familier i udsatte boligområder. Mange kommuner gør derfor en ekstra indsats ift. den gruppe.

Nogle kommuner vælger at have flere forskellige faggrupper på gaden for at sikre information til de børn og unge, der opholder sig på gaden i denne periode. Personalet får set børnene og de unge og får dem sikkert hjem.

Andre kommuner har en løbende dialog med boligsociale medarbejdere ift. at få kontakt til primært udenlandske familier i udsatte boligområder med henblik på informere dem om muligheden for nødpassning

Eksempel 6

Etablering af korps af ressourcepædagoger til børn og unge i udsatte boligområder

En kommune har valgt at etablere et korps af ressourcepædagoger, som normalt er tilstede i daginstitutionerne, målrettet børn og unge i udsatte boligområder. Korpsset er bl.a. til stede på gader og på legepladser og tager kontakt til forældrene til de børn og unge, som de møder.

Eksempel 7

Opsøgende gadeplansarbejde

En kommune har valgt at lade pædagoger i hold af to patruljere i minibusser og gående hver aften på gaderne i kommunen med henblik på at undgå, at

Dato: 30. marts 2020

Sags ID: SAG-2020-01902
Dok. ID: 2902314

E-mail: STJK@kl.dk
Direkte: 3370 3885

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 7

unge bliver tabt på gulvet og for at oplyse dem om virussets alvor.

En anden kommune har valgt at sende klubpædagoger ud på gaden i bestemte områder for at møde og tale med de unge og sørge for, at de ikke samles for mange ad gangen.

Eksempler på skoleniveau

Skolerne påpeger, at det vigtigste er den konkrete professionelle vurdering i hver enkel tilfælde samt forhåndskendskabet til den enkelte familie.

Eksempel 8

Direkte kontakt til forældre med børn og unge i specialtilbud

Mange kommuner har valgt at tage direkte kontakt til børn eller forældre med børn i specialtilbud med henblik på at fortælle dem, at nødpasning er en mulighed, og skolelederne følger op med samtaler med lærere om de elever, der har det sværest, og lærerne har løbende kontakt med de elever.

Eksempel 9

Tæt kontakt til udsatte elever og deres familier

På en specialskole har de hver dag kontakt pr. telefon med deres kontaktelever og deres forældre. Her tales med dem om, hvordan det går, om de er ved godt mod, har nogle spørgsmål mm. Der tales også med dem om undervisningen hjemme, og om der er udfordringer her.

Skolen har en tråd på aula, hvor personale opdaterer hinanden dagligt ift., hvordan det går med vores kontaktelever, og om der evt. er brug for nødpasning for nogle af dem. Der er pt. blevet arrangeret nødpasning på skolen for nogle enkelte elever i et af skolens team.

Lærerne kan kontakte lederen og den socialfaglige konsulent, hvis der er noget, der bekymrer dem hos familien. Der har bl.a. været et eksempel med en forælder, der var bekymret over sin økonomi, og her fik skolen arrangeret, at en rådgiver fra kommunen ringede hende op.

På en anden skole ringer kontaktlæreren til de hjem, hvor børnene ikke er aktive i fjernundervisningen. Her spørges der ind til, om børnene har problemer med at komme på de forskellige portaler og vejleder forældrene i det samme. Er kontaktlæreren fortsat bekymret både socialt og/eller fagligt, inddrages skolens trivselsteam, som i samråd med kontaktlæreren/teamet evt. overtager kontakten til hjemmet.

Eksempel 10

Dato: 30. marts 2020

Sags ID: SAG-2020-01902
Dok. ID: 2902314

E-mail: STJK@kl.dk
Direkte: 3370 3885

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 7

Tilpasset undervisningsmateriale til den enkelte elev og deres familier

Skoler har tilbudt de elever, der ikke selv har en computer, at de kan låne en computer med hjem.

Skoler har tilbudt familierne, at de kan hente udprintet undervisningsmateriale på skolen, således at undervisningen derhjemme kan blive mere afvekslende og varieret.

Eksempel 11

Daglig kontakt til elever via video

På en skole laves der fjernundervisning via video til nogle af de børn, de er bekymrede for. Eks. daglig læsning, forklaring af opgaver osv.

På en anden skole har SFO-pædagogerne kontaktet de sårbare børn for at tjekke om alt er, som det skal være. Desuden bruger de onlinetilbud, hvor man kan være i virtuel kontakt med pædagogerne, og få støtte og opbakning til de ting, der er svære. Pædagogerne har planlagt kontaktformen med udgangspunkt i hvilke muligheder børn og unge har. Hvis de ikke har en bærbar computer, arrangeres der eksempelvis telefonmøde.

Eksempel 12

Pædagoger og lærere følger løbende op på nødundervisningen og har samtaler om elevernes trivsel

Lærere og pædagoger tager løbende telefonisk kontakt til barnet og forældrene ift. til, om de kan finde ud af de opgaver, de får tilsendt, og hvordan de i det hele taget har det, og har det med at arbejde hjemme. Hvis fx et barn bekymrer sig for sine forældre, tilbyder kontaktpædagogen kontinuerlige samtaler om bekymringen.

Skolen har en tæt kontakt med kontaktpersoner og sagsbehandlere, hvor nødpassningen koordineres. Nødpassningen bliver på den måde skræddersyet til barnet og familiens behov. I de tilfælde, hvor lærer og pædagog har en særlig bekymring, intensiverer de kontakten også ift. forældrene. Forældrene er i øvrigt rigtig gode til selv at kontakte.

Eksempel 13

Fælles brev til socialt udfordrede familier og tæt samarbejde med lokale foreninger

Der er eksempler på skoler inden for samme kommune, der er gået sammen om at sende et fælles brev ud til socialt udfordrede forældre med henblik på at få eleverne til at levere en indsats hjemmefra, mens skolerne er lukkede.

Dato: 30. marts 2020

Sags ID: SAG-2020-01902
Dok. ID: 2902314

E-mail: STJK@kl.dk
Direkte: 3370 3885

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 7

Formålet med at udsende et brev til forældrene er, at få forældrene til at påtage sig et ansvar omkring skolearbejdet og informere forældrene om, at eleverne har skolearbejde hver dag.

Samme skoler arbejder desuden tæt sammen med forskellige lokale foreninger med henblik på at engagere alle familier til at prioritere nødundervisningen, fx via lokale ressourcepersoner, som kan hjælpe på en anden måde ved at henvende sig til familierne på en anden måde end via Aula.

Dato: 30. marts 2020

Sags ID: SAG-2020-01902
Dok. ID: 2902314

E-mail: STJK@kl.dk
Direkte: 3370 3885

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 7

Eksempler på dagtilbudsområdet

Eksempel 14

Direkte kontakt til særligt udfordrede familier

I et eksempel er det daginstitutionslederen, der som udgangspunkt har ansvaret for at kontakte de særligt udfordrede familier. Primærpædagogerne kontakter de øvrige forældre fra deres egne børnegrupper og ringer som minimum en gang om ugen. Der er eksempler på, at der laves nødpasningsvideoer til de børn, som er hjemme.

I et andet eksempel er det pædagogerne, der ringer minimum 1 x ugen hjem til familierne, hvor der eksempelvis spørges til barnets trivsel, dagligdag/rytme, om de har nogle udfordringer og hjælper både med at sparre, men også med at tilbyde nødpasning.

I en daginstitution med mange sårbare børn, er der telefonisk taget kontakt til flere forældre og aftalt med dem, at deres børn får mulighed for at komme i institutionens nødpasning. Fokus er på at opretholde de kendte rutiner og nære relationer i barnets liv, samt fortsætte det nære samarbejde med forældrene. Der lægges også videoer op på institutionens facebookside til virtuel kontakt med børnene hjemme.